

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Confessionibus Ritè ac fructuosè excipiendis Doctrinas
tam generales, quàm speciales ad varios Hominum Status
accomodatas complectens**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. III. De Scientia Confessarii

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49251](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49251)

De Potestate Confessarii.

consuetudine verò ad absolvendum quemvis, qui venialia duntaxat, aut mortalia aliàs jam confessa confitetur. Unde patet jurisdictionem istam esse in triplici differentia constitutam. 1. Latissimam, quæ ad omnes in articulo mortis constitutos se extendit. 2. Minus latam, quæ ad omnes venialia duntaxat, aut mortalia jam semel confessa explicantes, & speciali lege (qualem habent Moniales, & quorundam Ordinum Religiosi, qui assignatis duntaxat Confessariis confiteri possunt) non adstrictos se extendit. 3. Strictissimam, quæ ad solos eos se extendit, in quos habet jurisdictionem vel directam ab Ordinario vel Parocho concessam: vel indirectam, quales sunt, qui facultatem eligendi Confessarium habent, uti ex jure habent omnes in Episcopali dignitate constituti, & Prælati exempti; ex consuetudine verò Cardinales, Pastores, aliique Sacerdotes sæculares.

Tertia potestas *Exercitii* seu *usûs* est facultas proximè expedita ad audiendas confessiones, atque adeò omni vinculo excommunicationis, suspensionis, vel irregularitatis carens. Inter quæ vincula meritò etiam defectus approbationis legitime numeratur, uti ex Concilio Tridentino sess. 23. c. 15. colligitur, ubi sic loquitur: *Quamvis Presbyteri in sua ordinatione à peccatis absolvendi potestatem accipiant, decernit tamen sancta Synodus, nullum etiam Regularem posse confessiones, secularium etiam Sacerdotum, audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis necessarium esse videbitur, aut aliàs idoneus iudicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat, privilegiis & consuetudine quacunque etiam immemoriali non obstantibus.*

CAPUT III.

DE SCIENTIA CONFESSARII.

TRiplex communiter in Confessario scientia requiritur, nimirum *Potestatis*, *Juris*, seu obligationis, quam habet, & *Facti*, quarum quælibet, cum ampla satis sit, per distinctos §§. seorsim explicanda est.

De Scientia Potestatis.

Qu. 1. Quid ad scientiam potestatis requiratur? R. Scientia. 1. Ut sciat, quas Personas absolvere possit. 2. Ut sciat, à quibus peccatis Personas sibi subjectas absolvere queat. 3. Ut notos habere debet casus reservatos in Religionibus, Episcopatus, aut etiam ab ipso Pontifice. 4. Ut sciat, à quibus censuris absolvere possit; hinc nōsse debet excommunicationes, suspensiones, saltem frequentius occurrentes. 5. Ut sciat, quam potestatem dispensandi, aut commutandi habeat, sive in votis, sive in juramentis, sive in jejunio, sive in Casibus matrimonialibus, sive denique in ipsa irregularitate.

Qu. 2. Quas Personas possit absolvere Confessarius approbatus? R. Ex dictis priori capite facilè colligi, eum 1. in casu necessitatis, seu in articulo mortis (qualis censetur omne periculum probabile vitæ amittendæ) posse omnes omnino Fideles absolvere. 2. Validè etiam absolvere posse omnes peccata venialia, aut peccata jam semel confessa asserentis. Dixi tamen *validè*: quia licitè non potest audire eos Religiosos, qui vel peculiaribus legibus, vel præceptis Superiorum adstringuntur ad confessionem certis personis faciendam. Hæc tamen facultas, ut Suar. to. 4. tr. 8. c. 19. n. 5. docet, implicite concessa supponitur, quotiescunque Religiosus extra monasterium mittitur; tum quia, qui unum concedit, deditur etiam alterum concedere, quod moraliter necessarium est, ad illud convenienter exercendum; tum quia universalis consuetudo ita videtur interpretari Prælatorum voluntatem. 3. Extra hos casus neminem eum posse absolvere, nisi in quem ordinariam, vel certè delegatam potestatem, & Jurisdictionem accepit.

Qu. 3. A quibus peccatis Confessarius ordinariam potestatem habens absolvere possit? R. ab omnibus, quæ non sunt legitimo Pœnitentis Superiori reservata. Porrò ut quoad hoc caput officio suo satisfacere possit, sequentia circa casus reservatos scire, & bene notare debet. 1. Quinam casus reservati sint respectu Secularium, Clericorum, & Religiosorum; nam diversi plerumque respectu horum statuum casus reservantur. Et respectu Secularium quidem, qui casus in unàquaque Dis-

cessi reservati sint, plerumq; in Ritualibus Diœcesanis indica-
 tur; sic v. g. in Rituali Augustano notatur, solum homici-
 dium voluntarium, & peccata excommunicationem Pontifi-
 ci non reservatam annexam habentia reservata esse. Respe-
 ctu Clericorum plures plerumque casus reservantur, qui & ipsi
 ordinariè in Ritualibus enumerantur, uti iterum videre est in
 Rituali Augustano, ubi isti nominantur: Incestus cum Monia-
 li professa, cum Cognata vel Affine in primo vel secundo gra-
 du, Veneficium, Incantationes magicæ, Maleficia, Abusus
 SS. Eucharistiæ & sacrarum Reliquiarum ad artes magicas,
 Violatio sigilli Confessionis Sacramentalis. Respectu Reli-
 giosorum denique Clemens VIII. solos sequentes ab ordina-
 riis Prælati reservari permittit. 1. Veneficia, Incantationes,
 Sacrilegia. 2. Apostasiam à Religione, sive habitu dimis-
 so, sive revento, modò extra septa monasterii, aut conven-
 tûs egressio fiat. 3. Nocturnam ac furtivam egressionem è
 monasterio. 4. Proprietatem contra votum Paupertatis,
 quæ sit peccatum mortale. 5. Juramentum falsum in judi-
 cio regulari. 6. Procuracionem, auxilium, seu consilium
 ad abortum faciendum post animatum factum, etiam effectu
 non secuto. 7. Falsificationem manûs aut sigilli officialium
 monasterii aut conventûs in quantitate, quæ sufficiat ad pec-
 carum mortale. 9. Lapsum carnis voluntarium opere con-
 summatum. 10. Occisionem, aut vulnerationem, seu gra-
 vem percussionem cujûsque personæ. 11. Malitiosum im-
 pedimentum, aut retardationem, aut apertionem literarum
 à superioribus ad inferiores, vel ab his ad superiores. Qui
 omnes casus, licet Clemens permiserit eos reservari, non tamè
 in omnibus Religionibus sunt reservati; sed pauciores vel plu-
 res, prout ex constitutionibus particularibus cujûsque Reli-
 gionis colligi debet; in Societate Jesu tamen, non solùm
 omnes hi enumerati casus, sed etiam alii ex speciali summo-
 rum Pontificum privilegio sunt reservati. 2. Scire debet,
 quando incurrantur hi casus, scilicet quando prodeunt in a-
 ctum externum, & sunt peccata mortalia, & quidem certa, &
 non dubia duntaxat (nisi expressè etiam hæc reserventur) imò
 neque tunc etiam reservari censentur, si non committantur,
 sicut per verba casum significantia expressum est. 3. Scire
 debet, quomodo se gerere debeat in actuali absolutione, sci-

licet, quòd, si gravis necessitas non urgeat (qualis foret, & confessio sine gravi scandalo, infamiâ, aut alio damno penitentis differri non posset) non facillè debeat ipsum absolvere: etsi enim non desint Authores, qui doceant, semper Penitentem indirectè & cum onere se sistendi absolvi posse, rectè tamen, securiùsque Confessarius sequitur communem sententiam, quæ negat id fieri posse, nisi necessitas gravis adsit, quæ enim omnino eum poterit dicto modo absolvere, & de onere se sistendi admonere.

Qu. 4. Quid circa potestatem absolvendi à Censuris servanda becat Confessarius? R. quatuor potissimum capita ei scienda esse. Et 1. quidem scire debet, quænam sint potiores, & magis usitatae excommunicationes, quæ quidem ad tres species revocari possunt. 1. Ad eas, quæ in Bulla cœnæ continentur, inter quas faciliùs occurrere possunt Hæresis (quæ comprehendit etiam Fautores, Receptores, & Defensores Hæreticorum, uti & eos, qui libros Hæreticos legunt) deinde excommunicatio lata in eos, qui Personas Ecclesiasticas ad hunc tribunal trahunt, & decreta faciunt libertatem Ecclesiasticam violantia; item ea, quæ lata est in eos, qui Jurisdictiones, fructus, & redditus Personarum Ecclesiasticarum intrudunt, & alia onera ipsis aut eorum bonis imponunt. 2. Extra bullam cœnæ ex reservatis Pontifici usitatioribus sunt sequentes, videlicet quæ lata est in percussores Clericis, si etiam sit percussio; in Religiosos habitum temerè dimittentes; in Simoniacos reales circa Ordinem; in Simoniacos consiliales: in Incendiarios publicè pro excommunicatis decontumaciatos: in committentes duellum, & ad id cooperantes (quæ excommunicationem à Tridentino Concilio pro duellis publicis decretam licet Gregor. XIII. & Clemens VIII. etiam ad privata extenderint, Layman tamen l. 3. de just. tr. 3. p. 3. §. 5. n. 4. putat, Germanos videri posse ab hac posteriori constitutione excusari, eò quòd promulgata non sit, aut saltem in usum non deducta,) in eos, qui sepeliunt Hæreticos in loco sacro: in sacrilegos, qui non solum infringunt Ecclesias, Monasteria, Hospitalia, sed etiam bonis suis spoliant: in Religiosos administrantes Laicis Sacramenta Baptismi, Matrimonii, Extremæ unctionis, sine licentia Ordinarii vel Parochi, vel privilegio Pontificio: in ingredientes Monasteria Mo-

De Scientia Confessarii.

ialium sine licentia: in impediētes aut vexantes eos, qui volunt ingredi Religionem: in Moniales professas sine gravi causa monasterio exeuntes. 3. Ex non reservatis Pontifici usitatores sunt latae in Religiosos habitum suum tempore longo & temerè dimittentes: in contrahentes matrimonium in casibus prohibitis: in cogentes ad matrimonium aut feminas in monasterium: in saeculares Dominos prohibentes subditis, ne Ecclesiasticis sua bona vendant, aut ab iis emant, aut alia praestent officia: in procurantes abortum fetus animati. 4. Excommunicationes Episcopis reservatae sunt variae, quas Confessarius poterit ex Ritualibus Diacesanis cognoscere.

II. Scire debet Suspensiones usitatores, quales sunt, quae latae est in Parochos jungentes sponfos alterius Parochiae; in occupantes bona Praelati defuncti, in Religiosos introducētes mulieres in monasteria; in exercentes Sodomiam (quae tamen juxta Filliutium & alios sententiam declaratoriam requirit) in publicos concubinarios, de quibus etiam sententiam declaratoriam requiri putat Tann. to. 4. d. 3. q. 4. n. 97. Irregularitates, & Interdicta quod attinet, cum rarus eorum fit usus, nihil hic specialiter addendum videtur, ultra ea, quae plerumque in compendiis casuum, aut ab ipsis Autoribus Theologiae moralis annotantur.

III. Scire debet causas excufantes ab Excommunicationis incurfu, quae quidem ad quatuor potissimum revocari possunt. Prima est, quando peccatum, cui alioquin annexa est censura, non est mortale. Secunda. quando adest ignorantia non crassa, vel non recordatur Peccator suo peccato annexam esse censuram. Tertia, si peccatum non prodit in actum exteriorem, aut non est plenè consummatum. Quarta, si lex de censura in aliquo loco vel non sit legitimè promulgata, vel certè omnino non acceptata.

IV. Scire debet, quid circa actualem absolutionem ab excommunicatione observare debeat, scilicet 1. ut sine gravi causa non absolvat extra Sacramentum Pœnitentiae. 2. Ut in absolutione diligenter servet modum in Rituali, vel si Religiosus est, in sua Religione praescriptum. 3. Ut, cum habeat potestatem in foro tantum interno absolventi, moneat de hoc Pœnitentem, atque ad eò hortetur, ut in foro externo se pro

excommunicato habeat. 4. Ut, si quis ob gravem offensam aut injuriam alteri illatam incurrit excommunicationem non absolvatur prius, quam parti læsæ satisfaciatur, vel censuræ juret, se, quàmprimùm poterit, satisfacturum. In aliquibus Ritualibus, ut Augustano, præcipitur etiam, ut, si criminosus quod in excommunicationem incidit, grave sit, juramentum exigatur à Pœnitente de parendo mandatis Ecclesiæ, quod fiet pro tali causa: ac præcipuè ne deinceps delinquat contra illum canonem, vel decretum, contra quod faciendo censuram incurrit.

Qu. 2. *Quid circa dispensationem in causis matrimonialibus observare debeat Confessarius.* R. 1. Scire ipsum debet, quando Episcopus in causis matrimonialibus dispensare possit, ut cognoscat, an ad ipsum pro dispensatione recurrat, an verò ad summum Pontificem debeat. Sciat ergo Episcopus dispensare posse in omni matrimonio contracto cum impedimento dirimente, si impedimentum sit occultum, & separatio conjugum non possit fieri absque gravi jactura famæ, aut scandalo, aliòve magno detrimento; & præterea etiam non sit facilis recursus ad S. Pontificem. Et si vero Doctores communiter etiam bonam fidem requirant in tali casu, Henriquez tamen & Moscosus apud Dianam p. 7, et l. re. 18. putant, eam non requiri, cum, si Pontifex ipse dispenset, ea non requiratur; Episcopus autem in sua Diœcesi potest, quidquid Papa in toto terrarum orbe potest. Porro impedimenta, quæ excusare possunt à recursum ad Papam, hæc numerantur à Diana p. 5, tr. 9, re. 58. 1. Periculum mortis in genere, c. si quis suadente de sent. excomm. 2. Infirmas longa etiam non periculosa. ex cap. quod de his de sent. excomm. 3. Paupertas, cap. ea noscitur de sent. excomm. 4. Ætas sive senilis (ut habetur in dicto cap.) sive in pueris, cap. quamvis, eodem titulo. 5. Sexus fœmineus, cap. mulieres eodem. 6. Subjectio Filiifamilias & Servi ad Patrem & Dominum, quando sine eorum præjudicio Papam appellare non possunt, cap. relatum, eod. 7. Cura animarum in temporale Dominium, quando subditorum detrimentum metur, cap. ne pro dilatione de pæn. & remiss. 8. Debilitas in viris delicatis, qui labores itineris sustinere non possunt, cap. etiamvis cit. aut etiam debilitas in membris, in cæco,

plendo. cap. ea noscitur cit. 9. Quodlibet aliud, quod iudicio prudentis censetur impedimentum legitimum. Notandum verò circa hæc ulterius, quòd Diana p. 4. tr. 4. re. 58. doceat cum Hurtad. contra Bonacinam, cum, qui excommunicatus est, & absolutionem à Papa per Procuratorem, vel Episcopum impetrare potest, non autem per seipsum, non teneri ad eam tali modo procurandam; item non obligari ad Nuntium Pontificis adeundum, si possit, uti idem Diana p. 5. tr. 9. re. 6. §. not. contra Bonac. docet, quæ etiam suo modo videntur dispensationi in nostro casu applicari posse.

Re. 2. Scire ipsum debere, quomodo se gerere debeat, si Episcopus adiri ob certas causas non possit, sed charitas aut aliæ causæ suadeant, dispensationem Romæ esse petendam, scilicet quòd 1. operam dare debeat, ut omnes circumstantias casus bene cognoscat ab iis, quorum negotium gerit, easque in suis literis, quibus dispensationem petit, bene exprimat. 2. Ut, si litteræ dispensatoriæ afferantur à Pœnitente, vel ipsi Confessario mittantur, à superiore suo facultatem eas aperiendi petat, (si ipse eam facultatem non habeat) aut certè alteri ad hunc finem idoneo offerat aperiendas, & executioni mandandas. 3. Ut, si in literis dispensatoriis jubeatur de causa dispensationis inquirere, an subsistat, diligenter id faciat, nisi priùs ipsi jam perfectè nota foret. Hæc tamen in parte soli Pœnitenti fides est adhibenda, nec testes requiruntur. 4. Ut Pœnitentem in Sacramento Pœnitentiæ (si ita requiratur in literis, sicut ordinariè contingit) absolvat, & quidem adhibitâ formulâ, quam Rituale Romanum requirit, & est hæc: *Absolvo te à peccatis tuis, & eâdem auctoritate declaro, te in dicto matrimonio manere, & debitum conjugale reddere posse, & debere: nec non dispensato tecum, ut idem debitum etiam licitè exigere valeas. In nomine Patris &c.* 5. Ut, si jubeatur commutare votum v. g. castitatis, aut religionis (per quod à matrimonio, aut debito petendo arcebatur) in frequentiam Confessionis Sacramentalis, videlicet singulis mensibus semel, vel, quoties videbitur, peragenda, & alia pietatis opera, quæ quotidie facere teneatur (uti ordinariè in hujusmodi literis imperatur) diligenter attendat ad circumstantias Personæ, & alias hujusmodi, ne Pœnitentem nimis gravet.

gravet.

graver. Sotus putat, etiam opera aliàs debita præscribi se. Ferdin. de castro censet, etiam bimestrem confessionem sufficere propter adjunctam particulam: quoties tibi videtur. 6. Ut moneat Pœnitentem, si votum castitatis, aut religionis habuit, dispensationem quoad hæc vota tantummodo in ordine ad hunc effectum, ut legitimè matrimonium contrahere, & in eo postea debitum licitè exigere & reddere valeat, atque adeò si extra conjugium exerceret actum luxuriosum peccaminosum mortaliter, contra votum peccaturum. Inde verò si alteri conjugi supervivat, antiquo suo voto denuo obstrictum fore, nisi dispensatio denuo petatur, nisi in initio in perpetuum sit data. 7. Ut non det testimonium Pœnitenti, cum dispensatio hæc tantum in foro conscientie fiat, pro quo nullum testimonium requiritur; unde nec litteræ dispensatoriæ reddendæ, sed lacerandæ, vel comburendæ sunt; alioqui excommunicationem majorem incurrunt.

Qu. 6. *Quid circa dispensationem in petendo debito observandum sit Confessario?* R. Duo potissimum bene advertenda. Primum est, ut bene cognoscere studeat, in quibus casibus incurratur, vel non incurratur talis pœna: Et 1. quidem incurratur, si unus conjux cum consanguinea, vel affini alterius conjugis copulam exercuit; item si ante matrimonium voto religionis vel castitatis fuerit obstrictus. Non incurratur 1. Quando ignorantia à malitia incestus excusatur. 2. Quando uxor per violentiam cognoscitur à consanguineo conjugis. 3. Quando periculum est, ne propter talem copulam matrimonium alteri conjugi nimis odiosum efficiatur. 4. Quando timet conjux, ne, si non petat, consors in cognitionem sui criminis veniat, & gravis inde discordia orietur, quæ omnia docet Layman d. 5. tr. 10. p. 3. c. n. 15.

Secundum est, ut in ipsa praxi hujus dispensationis diligentia observet. 1. Bene intelligere studeat circumstantias actûs, ne sibi aut Pœnitenti frustraneos scrupulos debito non petendo faciat. 2. Ut, si opus non sit dispensatione, sed sine ea videatur conjux servare votum suum, aut pœnam non petendi debiti subire, non facilis sit in dispensatione, ne lex Ecclesiastica suo fine privetur. 3. Ut moneat Pœnitentem, dispensationem in debiti petitione obstrictum prius editum amissâ eatenus tantum illi servire, ut

ventē conjugē petere debitum possit, non autem, ut post mortem illius sine nova dispensatione contrahere possit aliud matrimonium.

Qu. 7. *Quid in dispensatione circa vota observandum, aut secundum sit Confessario?* R. Sequentia bene discenda, memoriaeque imprimenda esse.

Primum est, in quibus casibus Episcopus dispensare possit in materia Pontifici reservata. Nimirum 1. cum valor voti est dubius. 2. Cum dubia est reservatio voti. 3. Cum adiri non potest Pontifex, & urget necessitas dispensandi. 4. In modo v. g. ut equo quis possit peregrinari, qui vovit se pedibus eam peregrinationem peracturum, vel, ut differat aliquamdiu, vel ut laxiorem religionem ingrediatur. 5. Cum Pontifex mutavit reservatum casum in non reservatum. Ita Layman. l. 4. tr. 4. c. 8. Fill. & alii communiter.

Secundum est, quæ vota reservatis quidem similia, à parte rei tamen reservata non sint. Talia sunt 1. votum castitatis ad certum tempus, Sanch. Palud. Navarr. Sotus apud Laym. l. c. n. 8. 2. Votum castitatis conjugalis, nisi annexum sit Ordini militari. Sanch. l. 8. de matr. §. 9. n. 6. 3. Votum non petendi debitum S. Anton. Vivald. Saa. Henriq. apud Laym. l. c. 4. Votum non fornicandi. Nau. Less. Sanch. ibid. 5. Votum non nubendi Sanch. Henriq. Val. ibid. 6. Votum sacri Ordinis suscipiendi. Arriag. Less. Saa. Henriq. Suar. Azor. ibid. 7. Votum castitatis promittendæ. Suar. Sanch. ibid. 8. Votum ingrediendi religionem strictiorem, Sotus, Sylv. Nau. Azor. Less. Sanch. 9. Votum metu justo exortum. Angel. Nau. Rodriq. Sanch. Less. contra Suar. ib. n. 11. 10. Votum alternativum, cujus altera pars reservata non est, v. g. voveo, me Romam peregrinaturum, vel 50. florenos pauperibus daturum; in tali casu enim, cum iuxta regulam 20. juris, n. 6. in alternativis debitoris sit electio, & sufficiat alterutrum impleri, tale votum determinatè non erit reservatum, ut Suar. Sanch. Less. Azor. & alii ib. n. 12. docent. 11. Votum, quo conjuges sub conditione continentiam v. g. nisi proles mascula ante parentes obbeat. Laym. n. 15. Secus est, si absolutè voveant, tunc enim reservatum esse, probabilius docent Nav. Syl. Rodriq. Saa, & alii communiter contra Majorem & alios nonnullos.

Ter-

Tertium est, quænam sint iustæ causæ dispensandi in
 tis ejusmodi, nempe 1. Deliberatio non sufficiens. 2. Ten
 ætas. 3. Passio nimia in vovente. 4. Periculum lapsu
 Difficultas superveniens adimplendi. Ita quoad omnia Lay
 l. 4. tr. 4. n. 4 & alii.

Quartum est, quænam accidentia faciant omnino con
 gui votum, videlicet 1. Si tempus elabatur, intra quod
 executio promissa est. 2. Si cesset causa finalis voti.
 materia mutetur, id est, ex possibili impossibilis saltem
 liter, ex licita illicita, ex honesta indifferens, aut majoris
 impeditiva efficiatur. 4. Si impedimentum perpetuum
 perveniat, materiãque voti talem efficiat, ut prudenter
 sumi possit, voventis voluntatem se ad talem materiam
 extendisse. 5. Per superioris aut alterius voluntatem
 tantem, vel dispensantem, vel commutantem.

Quintum est, quænam valorem voti impediunt, videlicet
 1. Etatis defectus nondum sufficiens ad peccatum mortale
 2. Defectus deliberationis plenæ. 3. Injustus metus
 sus ad votum extorquendum. 4. Error circa substantiam
 conditionem substantialem, aut causam finalem. 5. Mala
 riã legitimæ defectus, puta, si non sit honesta, aut de ma
 ri bono.

Qu. 8. Quid circa commutationem votorum observari
 B. In hac materia Confessarium per sequentes regulas
 gere se posse. Prima est, utiliùs & securiùs est commutare
 vota, quàm dispensare; quia rarò adest causa sufficiens
 dispensatione. Secunda. Consultiùs est, non tamen nec
 fariùs, ut vota realia in realia, & personalia in personalia
 mutantur. Ita communis apud Laym. l. 4. tr. 4. c. 8. num.
 Tertia. Possunt vota mutari in opera alioquin à vovente
 stari solita. Ita omnes, qui concedunt pro pœnitentia Sac
 mentali imponi posse opera aliàs præcepta, cum sit eadem
 utrobique ratio. Suar. Vasq. Con. Dian. Dicastil. & alii
 muniter. Quarta. In commutatione non debet attendi
 perum præstantia & valor secundùm se, sed obligationi
 debitòque Pœnitentis commensurari, alioqui votum pœ
 tuæ Castitatis, aut cujuscunque peregrinationis posset in
 cum Sacrificium Missæ commutari, cum unicum tale Sac
 ficiùs à Sacerdote oblatum sit gratiùs acceptiùsque Di

quàm si infinitos variarum virtutum actus elicisset. Quinta. In eadem commutatione facienda non sola Pœnitentis obligatio, & difficultas in operando, sed etiam operum valor in ordine ad gratiam causandam spectari debet. Hinc v. g. una Confessio aut Communio hebdomadaria meritò credi potest æquivalere quotidiano rosario per hebdomadam recitando, & sic de aliis loquendo. Sexta. Etsi, quantum fieri potest, votum in aliud æquale commutandum sit, non tamen æqualitas hæc mathematica esse debet, sed moralis tantum, atque ad arbitrium boni viri, seclusâ fraude & ignorantia, quæ nonnunquam intervenire solent. Ita Dian. p. 3. tr. 5. ref. 25. & apud eum Suar. Silv. Rodriq. & alii. Septima. Si à præcedente Confessario facta est commutatio in rem etiam minus æqualem, poterit posterior Confessarius acquiescere tali commutationi, neque aliam facere debet, cum præcedens Confessarius potuerit sequi probabilem sententiam Medinæ, Rodriq. Less. & aliorum apud Laym. l. 4. tr. 4. c. 8. n. 24. docentem id licitè fieri, & fortè circumstantiam unam, alteramve in tali commutatione considerabilem meliùs penetrârit. Octava. Etsi causa aliqua necessaria sit, ut commutatio voti in rem inæqualem fieri possit, ea tamen non necessariò gravis esse debet; hinc Lessius & Fernandez apud Dian. p. 2. tr. 16. ref. 8. docent, sufficientem causam esse, si suaviùs, hilariusque vovens adimpleat materiam voti subrogati. Imò Sanch. to. 1. l. 4. c. 50. n. 13. putat, solam petitionem vovens sufficere, uti testatur idem Dian. h. c. ubi ex eodem addit, Confessarium, qui sine causa (v. g. ante petitionem subditi, & intuitu ipsi gratificandi) mutaret votum, leviter duntaxat peccaturum.

§. II.

De Scientia Juris.

Per jus hoc loco non tam activum, quàm passivum intelligitur, scilicet obligatio, quam habet Confessarius ad varia officia in confessionali exercenda. Hinc ad istam scientiã pertinet 1. ut sciat, an & quomodo obligetur ad Pœnitentem interrogandum de circumstantiis & numero Peccatorum: ad dolorem procurandum: ad restitutionis, & alia similia onera imponenda; ad errores in confessione audienda admissos supplen-

supplendos: ad instruendum & admonendum Pœnitentem ad pœnitentiam imponendam; ad absolutionem dandam; sigillum servandum, ad confessionem audiendam. 1. Ad eandem scientiam pertinet, ut sciat ordinarios modos peccandi contra legem Dei, Ecclesiæ, & contra specialem statum & officium Pœnitentis. 3. Pertinet ad illam, ut quomodo Confessarius non tantum Judex, sed etiam Medicus est, ut cuique vitio seu morbo spirituali remedia inquirat, eaque memoria sua velut capacissimo Pharmacopolio recondat, quæ omnia, quomodo obtinere possit, jam nunc ostendat.

DE PRIMA OBLIGATIONE.

Ad interrogandum Pœnitentem.

Qu. 1. *An Confessarius obligatus sit ad interrogandum Pœnitentem.* R. Etsi Vasquez d. 93. a. 3. du. 7. n. 3. & apud Jo. Medina & Sotus. Item Henriq. Saa. apud Tann. d. de pœn. q. 7. d. 5. n. 95. cc. putent, non obligari Confessarium ad interrogandum, nisi quando omissio interrogationis proximi detrimentum cedit, contrariam tamen sententiam uti communioem, ita probabiliorem quoque merito videtur utpote quæ colligitur tum ex cap. omnis utriusque secus pœn. & remiss. peccat. ubi dicitur: sit Sacerdos discretus & cautus more periti medici, diligenter inquirens peccatorum circumstantias; tum verò etiam ex officio Judicis, quod subit Confessarius, cui non satisfaciet, si probabiliter suspicet aliquid latere adhuc in Reo, & tamen illud indagare obligat.

Qu. 2. *Quenam Personæ sint interroganda?* R. Priusquam ad hanc quæstionem respondeatur, supponendum est, Pœnitentes posse in tres classes dividi, videlicet in supremam, mediam, & infimam. Ad supremam spectant Religiosi, Clerici, Doctores Juris & Medicinæ; Studiosi aliorum Facultatum, maximè Theologiæ. Ad mediam pertinent omnes qui vel omnino non, vel parùm tantum studuerunt, sunt autem minus rudes & agrestes, quo nomine plerumque censentur Officiales Principum & urbium, Cives, Famuli, Liberti civitatibus educati, & Studiosi inferiorum facultatum. Ad infimam reducuntur omnes rudes in prioribus duabus classibus.